ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ

ΣΤΑ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΜΗΜΑΤΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

8-7-2023

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ο ρόλος της δημιουργικότητας στο μέλλον των παιδιών μας

[1] Ως γονείς και εκπαιδευτικοί, φέρουμε το πιο μεγάλο μερίδιο ευθύνης στο να καλλιεργήσουμε τη δημιουργικότητα στα παιδιά μας. Ένα τεράστιο λάθος που συμβαίνει συχνά είναι ο διαχωρισμός των παιδιών σε δύο κατηγορίες, αυτής των δημιουργικών και των μη δημιουργικών. Όλοι μας ανεξαιρέτως γεννιόμαστε με την ικανότητα να δημιουργούμε. Μέχρι και τα ζώα αναπτύσσουν δημιουργική στάση στην προσπάθειά τους να βρουν φαγητό, κατάλυμα και να επιβιώσουν.

[2] Βρισκόμαστε σε μια πολυδιάστατη κοινωνία με πολλά ερεθίσματα, συνεπώς είναι αναπόφευκτο να κινούμαστε με πάρα πολύ υψηλές ταχύτητες. Τα δεδομένα αλλάζουν από μέρα σε μέρα, έτσι τα παιδιά μας πρέπει να υιοθετήσουν ένα μυαλό "σφουγγάρι'' για να μπορούν να επιβιώσουν στο άμεσο μέλλον. Η εποχή όπου οι γονείς μας εξασκούσαν το ίδιο επάγγελμα για όλη τους τη ζωή, φτάνει στο τέλος της. Από τώρα, τα παιδιά μας αντικρίζουν ένα πιο πολυσύνθετο αύριο, γεμάτο προκλήσεις αλλά και επιλογές, και πρέπει γι' αυτό να μάθουν από μικρή ηλικία να σκέφτονται και να λειτουργούν δημιουργικά. Όπως είπε και ο Τόμας Φρίντμαν, ο γνωστός συγγραφέας του βιβλίου "Ο κόσμος είναι επίπεδος", «Η μελλοντική κοινωνία είναι ένα φιλόξενο μέρος για τα άτομα με δημιουργικότητα επειδή αυτά ανακαλύπτουν πιο έξυπνους τρόπους να κάνουν παλιές δουλειές, τρόπους να προσφέρουν υπηρεσίες εξοικονόμησης ενέργειας και τρόπους να συνδυάζουν υπάρχουσες τεχνολογίες».

[3] Η γρήγορη και πολύ αναπτυσσόμενη πρόοδος της τεχνολογίας και η ραγδαία ανάπτυξη του πληθυσμού δίνουν ώθηση στην αυτοματοποίηση της καθημερινότητάς μας. Με την πάροδο του χρόνου, όλο και περισσότερες δουλειές θα αντικαθίστανται από μηχανές και ρομπότ τα οποία θα λειτουργούν ταχύτερα και ακριβέστερα. Στα επόμενα δέκα χρόνια θα παρατηρήσουμε τεράστιες αλλαγές στον εργασιακό τομέα. Η άριστη μαθηματική ικανότητα και τεχνητή ευφυΐα των ρομπότ θα αρχίσει να αντικαθιστά τους λογιστές. Τα αυτοοδηγούμενα οχήματα θα αφήσουν πολλούς οδηγούς ταξί, λεωφορείων και τρένων χωρίς δουλειά καθώς

επίσης η οριζόντια καλλιέργεια[1] θα επηρεάσει δραματικά την ενασχόληση των γεωργών.

[4] Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως η δημιουργικότητα δεν μπορεί να αντικατασταθεί από την αυτοματοποίηση για τον λόγο ότι η πρώτη είναι ανθρώπινη. Είναι μία εκλεπτυσμένη δεξιότητα, η οποία απαιτεί αισθήσεις και συναισθήματα για να λειτουργήσει σωστά. Μια πρόσφατη έρευνα έδειξε πως η δημιουργικότητα είναι μια βασική δεξιότητα που θα πρέπει να έχει κάθε άτομο, έτσι ώστε να μπορεί να διεκδικήσει οποιαδήποτε θέση εργασίας στο άμεσο μέλλον. Αυτού του είδους η δημιουργική σκέψη θα γίνει και η κύρια βάση πάνω στην οποία θα κτιστεί η νέα μας εκπαίδευση και η νέα οικονομία.

Πέτρος Νικολάου, www.paidiatros.com

Λεξιλόγιο :

1. Τύπος καλλιέργειας που θεμελιώνεται στη χρήση τεχνικών μέσων που δεν απαιτούν ανθρώπινη συμμετοχή.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

[1] Τελικά, είμαστε πιο δημιουργικοί απ' όσο γνωρίζουμε και απ' όσο πιστεύουμε ότι είμαστε. Φτάνει να μάθουμε τη διαδικασία εκείνη που «πυροδοτεί» τον εγκέφαλό μας να αμφισβητήσει την «πεπατημένη», να ξεπεράσει φόβους για καινοτομία και αλλαγή, με τους οποίους άλλωστε στηρίζουμε και τη διαχρονικότητα μιας «πεπατημένης» ξεπερασμένης πλέον από το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Με θέμα– Ξυπνήστε τη Δημιουργικότητά σας!» πραγματοποιήθηκε πρόσφατα σεμινάριο ηγεσίας μιας πολυεθνικής εταιρείας με εισηγητές τον κ. Χέντρε Κούτσι και τη κ. Γεωργία Καρτσάνη, με χορηγό επικοινωνίας την «Κ».

[2] Το σεμινάριο έδωσε την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να ακούσουν, ίσως για πρώτη φορά, τις τεχνικές με τις οποίες «ξυπνούν» τα δημιουργικά χαρακτηριστικά εκείνα, που αναπτύσσουν εντυπωσιακά την απόδοσή τους και βελτιώνουν τις επαγγελματικές και όποιες άλλες σχέσεις τους. Ξεκινώντας με τον ορισμό ότι η «δημιουργικότητα είναι η κινητήριος δύναμη που μας επιτρέπει να διαπρέπουμε ακόμη και σε δύσκολους καιρούς, ανεξάρτητα από τους εξωγενείς παράγοντες», το ενδιαφέρον και τη χρησιμότητα του σεμιναρίου επαύξησε η συγκυρία των δύσκολων οικονομικών συνθηκών που σήμερα βιώνουμε και υπό το βάρος των οποίων «επιλέγουμε την εύκολη λύση, που σημαίνει μικρότερο ρίσκο και έμφαση στα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα – δηλαδή στην επιβίωση».

[3] Τεχνικές βασισμένες στις νευροεπιστήμες καλλιεργούν την καινοτόμο σκέψη, οδηγούν στη διαδικασία της βαθιάς επίγνωσης και βοηθούν στην αμφισβήτηση της κατεστημένης σκέψης, όπως και στη δημιουργία νέων ιδεών που έχουν εφαρμογή

σήμερα. «Η έκρηξη της τεχνολογίας της πληροφορίας και των επικοινωνιών μέσα από τον κυβερνοχώρο και την παγκοσμιοποίηση, έχουν αλλάξει τον τρόπο που μαθαίνουμε, που επιχειρούμε, ακόμη και τον τρόπο που διαμορφώνουμε τις διαπροσωπικές σχέσεις μας. Οι κανόνες του παιχνιδιού "ξαναγράφονται" και μάλιστα μέσω του παιχνιδιού. Οπότε, αν όλα τα δεδομένα όπως τα γνωρίζουμε έχουν αλλάξει, το πιο σημαντικό κεφάλαιο που διαθέτουμε για να διαχειριστούμε το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον είναι η δημιουργικότητά μας» ανέφερε κατά την έναρξη του σεμιναρίου η βασική εισηγήτρια. Υπογραμμίζοντας τη βεβαιότητα ότι «το μέλλον ανήκει σε αυτούς που θέλουν να το ανακαλύψουν», ένας άλλος εισηγητής ανέφερε ότι «ο φόβος και η αίσθηση ανεπάρκειας δημιουργούν συνήθειες στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι λειτουργούν» και υπέδειξε δημιουργικούς τρόπους για την αντιμετώπιση των δύο αυτών παραμέτρων που επηρεάζουν τη ζωή μας. Χαρακτήρισε την προσπάθεια αποδέσμευσης από τον παρόντα τρόπο σκέψης και πράξης, ως «επιβίβαση σε ένα ταξίδι μέλλοντος προς ένα δημιουργικό πλαίσιο ζωής».

Χριστίνα Δαμουλιάνου, εφημ. Καθημερινή 29.06.2014

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Στο σπίτι μας το χρήμα πήγαινε καβάλα στ' άλογο ενώ εμείς πηγαίναμε με τα πόδια. Έτσι, κάθε φορά που ερχόταν στον οικισμό μας καμιά ταινία που ο πατέρας μου τη θεωρούσε καλή - με μοναδικό κριτήριο το όνομα του πρωταγωνιστή ή της πρωταγωνίστριας- μάζευαν τα κέρματα ένα ένα, όσα ακριβώς χρειάζονταν για ένα εισιτήριο, και έστελναν εμένα να τη δω.

Και μετά, μόλις γυρνούσα από το σινεμά, έπρεπε να αφηγηθώ την ταινία στην οικογένεια που είχε συγκεντρωθεί και περίμενε σύσσωμη στο σαλονάκι μας.

Τι ωραία που ήταν μετά την ταινία να βρίσκω τον πατέρα μου και τ' αδέρφια μου να με περιμένουν ανυπόμονοι, καθισμένοι στη σειρά, όπως στο σινεμά, φρεσκοχτενισμένοι και φορώντας τα καλά τους!

Ήθελα να αφηγούμαι τις ταινίες κάθε φορά και καλύτερα.

Στο σινεμά άρχισα να παρατηρώ λεπτομέρειες που οι περισσότεροι θεατές ούτε που προσέχουν. Λεπτομέρειες ασήμαντες, που εμένα μου χρησίμευαν για να κάνω πιο εντυπωσιακές τις αφηγήσεις μου: τον πρόστυχο τρόπο που έβαφε τα χείλια της η ξανθιά φιλενάδα του μαφιόζου, κάποιο σχεδόν αδιόρατο τικ του πιστολέρο λίγο προτού τραβήξει το περίστροφο, τον τρόπο που άναβαν τσιγάρο οι φαντάροι στα χαρακώματα για να μη δει ο εχθρός τη φλόγα του σπίρτου.

Λίγο καιρό μετά, έπαψα να αρκούμαι στις μιμήσεις κινήσεων και στις αλλαγές φωνής. Πρόσθεσα και σκηνικά αντικείμενα, όπως κάνουν στο θέατρο. Το πρώτο που επιστράτευσα ήταν τα ξύλινα πιστόλια των αδερφών μου, ένα παμπάλαιο καπέλο του πατέρα μου και μια παλιά ομπρέλα που είχε φέρει η μητέρα μου από τον Νότο και που φυσικά δεν χρησιμοποίησε ποτέ.

Ύστερα άρχισα να κατασκευάζω τα προσωπικά μου σύνεργα.

Καθώς στο σχολείο ήμουνα καλή στα οικοκυρικά, περνούσα ώρες ατελείωτες ράβοντας μαντίλες και τουρμπάνια για τις ταινίες που είχαν Άραβες, κατασκευάζοντας βεντάλιες για τις ισπανικές και κάτι τεράστια σομπρέρος για τις μεξικάνικες. Έφτιαχνα κινέζικα σπαθιά, πολεμικά κράνη, ινδιάνικα βέλη και κάθε λογής μάσκες. Την πρώτη μάσκα την έφτιαξα για να παραστήσω τον Ζορρό. Αλλά πιο πολύ ευχαριστήθηκα όταν έφτιαξα και άρχισα να προβάρω το καπέλο, το μπαστούνι και το μουστάκι του Τσάρλι Τσάπλιν, του πνευματικού μου συντρόφου.

Το ταλέντο μου ωστόσο δεν βασιζόταν μονάχα στην αχαλίνωτη φαντασία μου. Ούτε στην καλή μου μνήμη. Ούτε στις φιοριτούρες που είχα ξεσηκώσει από τη μητέρα μου κι από τους βραχνούς αφηγητές των ραδιοφωνικών σειρών (αντί να λέω: «Τότε τη φίλησε στο στόμα», εγώ το διάνθιζα λιγάκι: «Τότε, έσβησε το τσιγάρο, την κοίταξε στα μάτια, την έκλεισε στα στιβαρά του μπράτσα και άγγιξε με τα χείλη του τα δικά της»). Όχι, τίποτα απ' όλα αυτά δεν είχε τόση σημασία όσο η αυτοσυγκέντρωση.

Το άλφα και το ωμέγα ήταν η αυτοσυγκέντρωση.

Είχα την ικανότητα να συγκεντρώνομαι χωρίς να με απασχολεί τι συμβαίνει γύρω μου. Δεν με απασχολούσε ο κόσμος που πήγαινε στο σινεμά για να πιάσει κουβέντα. Δεν με απασχολούσαν οι τσιρίδες των μικρών παιδιών. Δεν με απασχολούσαν οι κατραπακιές που μοίραζαν τα μεγαλύτερα πειραχτήρια από πίσω.

Ερνάν Ριβέρα Λετεριέλ, *Η αφηγήτρια ταινιών*, εκδ. Αντίποδες,
μετάφραση Λένα Φραγκοπούλου.

ΘΕΜΑ Α

Να αποδώσετε συνοπτικά σε 60-70 λέξεις το περιεχόμενο των δύο τελευταίων παραγράφων του Κειμένου 1.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1

Να χαρακτηρίσετε με την ένδειξη Σωστό ή Λάθος καθεμία από τις προτάσεις που ακολουθούν με βάση το περιεχόμενο των Κειμένων 1 και 2.

- Ο συντάκτης του Κειμένου 1 ισχυρίζεται ότι:

α. Η δημιουργικότητα είναι κατεξοχήν ανθρώπινο χαρακτηριστικό.

β. Υπάρχουν δημιουργικοί και μη δημιουργικοί άνθρωποι.

- Η συντάκτρια του Κειμένου 2 ισχυρίζεται ότι:

γ. Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας συντελείται με τη βοήθεια επιστημονικών τεχνικών.

δ. Είναι τόσο μεγάλες οι αλλαγές που συντελούνται στα δεδομένα της ζωής οπότε ούτε η δημιουργικότητα μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο.

Μονάδες 10

Ερώτημα 2

Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τα επιχειρήματα του συντάκτη στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

Ερώτημα 3

α. Να χαρακτηρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική ή παθητική) στα παρακάτω αποσπάσματα λόγου και να τη μετατρέψετε στην αντίστροφη. Ποιες αλλαγές παρατηρείτε στο ύφος του λόγου;

- Το σεμινάριο έδωσε την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να ακούσουν, ίσως για πρώτη φορά τις τεχνικές (Κείμενο 2) (μονάδες 6)
- Με την πάροδο του χρόνου όλο και περισσότερες δουλειές θα αντικαθίστανται από μηχανές και ρομπότ (Κείμενο 1) (μονάδες 3)

Μονάδες 9

β. Να σχολιάσετε τη χρήση των εισαγωγικών σε καθεμία από τις παρακάτω περιπτώσεις.

- Ο γνωστός συγγραφέας του βιβλίου ''Ο κόσμος είναι επίπεδος'' (Κείμενο 1)
- «Η μελλοντική κοινωνία είναι ένα φιλόξενο μέρος για τα άτομα με δημιουργικότητα επειδή αυτά ανακαλύπτουν πιο έξυπνους τρόπους να κάνουν παλιές δουλειές, τρόπους να προσφέρουν υπηρεσίες εξοικονόμησης ενέργειας και τρόπους να συνδυάζουν υπάρχουσες τεχνολογίες» (Κείμενο 1)
- τις τεχνικές με τις οποίες «ξυπνούν» τα δημιουργικά χαρακτηριστικά (Κείμενο2)

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Γ

Πώς θα χαρακτηρίζατε την αφηγήτρια στο Κείμενο 3; Να επιβεβαιώσετε την απάντησή σας με αναφορά σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες και στη συνέχεια να γράψετε αν, κατά τη γνώμη σας, οι νέοι της ηλικίας σας εκφράζονται με δημιουργικό τρόπο σήμερα όσον αφορά στις δραστηριότητες που αναπτύσσουν (150 - 200 λέξεις).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Σε μία ομιλία (350 - 400 λέξεις) που απευθύνετε σε συνομηλίκους σας, στο πλαίσιο της συμμετοχής σας σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών, αφού παρουσιάσετε τα χαρακτηριστικά του δημιουργικού ανθρώπου προτείνετε τους διδακτικούς στόχους που καλείται να θέσει το σύγχρονο σχολείο ώστε να συμβάλει στη διαμόρφωση δημιουργικών ανθρώπων.

Μονάδες 30